

מערך שיעור

הקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ד

ציר מוביל: מחלום להגשמה - מקימים מדינה

רעיון מרכזי: להקים בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל

נושא: הקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל

מיומנויות:

1. אוריינות לשונית: הבעה בכתב ובעל פה, הקשבה
2. חשיבה יצירתית: יצירה אומנותית
3. התנהלות חברתית או מודעות חברתית: שיתוף, הקשבה

ערכים וסוגיות לדיון:

זיקה לארץ ושייכות

בין-תחומיות: אומנויות, היסטוריה, שפה

פתיחה

מטרות: לעורר סקרנות וליצור חיבור אישי לנושא.

הכרת מושגים: ציונות, בית לאומי; הכרת דמותו של הרצל והקשר לארץ ישראל

מה עושים?

- שואלים: מהם החלומות האישיים שלכם? כתבו חלום אישי על פתק. תולים את הפתקים על חבל בכיתה (אם תלמיד בוחר שהחלום יהיה פרטי מבקשים שיכתוב חלום שהוא חולם למדינה, לכיתה וכו').
- מסבירים על החלום הלאומי של העם היהודי.
 - מסבירים מה זה **לאום** - לאום הוא קבוצה של אנשים בעלי שפה, תרבות והיסטוריה משותפת, שמרגישים שייכים זה לזה. לדוגמה: העם היהודי הוא לאום - יש לו שפה משותפת (עברית), היסטוריה משותפת וחלום לחיות בארץ ישראל.
- כותבים על הלוח את המילה "**ציונות**" ומבקשים מהתלמידים להגיד מה זה אומר להם ואיזו מילה מסתתרת במושג (ציון).
- מסבירים מה זו **ציונות** - ציונות היא אהבה לארץ ישראל ורצון של העם היהודי לחזור אליה ולהקים בה מדינה משלו. המילה **ציונות** באה מהמילה "**ציון**", שהיא שם עתיק לירושלים.
- הכרת דמותו של הרצל (ראה נספחים)

מה צריך?

פתקים,
חוט או חבל,
אטבים

הרצל -
סרטונים, שירים
(נספח 1)

למידה פעילה

מטרה: הבנת הנקרא, שיתוף פעולה, עיבוד מידע חזותי ומילולי

מה עושים?

קוראים את הטקסט ועונים על השאלות

מה צריך?

קטע קריאה ושאלות (נספח 2)

עיבוד וסיכום

מטרה: דמיון, הבעה מילולית ובין-אישית

מה עושים?

1. ממחזים סיטואציות מקום המדינה - התלמידים קוראים את הסיטואציות ומחליטים איזו מהן הם ימחזו.
2. שיתוף אישי בסיום השיעור עם משפט מסכם.

מה צריך?

-אביזרים להצגה
-סיטואציות מקום המדינה (נספח 3)

להמשך המסע

כתיבת טקסט קצר: 'איך אני תורם למדינה שלי 'או' גם אני מגשים חלום'.
מציגים בכיתה בשיעור הבא.

צידה לדרך (נספחים)

נספח 1: הכרת דמותו של הרצל. אפשר על ידי הסרטים הבאים: חלקם או כולם לפי בחירת המורה:

[חדשות מן העבר - הרצל, הקונגרס הציוני ותוכנית אוגנדה](#)

[המהדורה - מה אתם יודעים על חוזה המדינה בנימין זאב הרצל?](#)

[שרגא ביש גדא - בנימין זאב הרצל](#)

שירים:

[הרצל](#)

[סבא טוביה - סיפורה של מדינה - הרצל](#)

נספח 2:

המדינה שלי – בין חלום להגשמה

לפני יותר ממאה שנה, לעם היהודי לא הייתה מדינה משלו. יהודים חיו בארצות שונות בעולם, לעיתים בתנאים קשים. בהרבה מקומות הם לא הרגישו בטוחים ולא יכלו לדבר בשפתם או לחיות לפי התרבות והמסורת שלהם.

בתקופה זו נולד רעיון חשוב שנקרא **הרעיון הציוני**. ציונות היא אהבה לארץ ישראל ורצון של העם היהודי להקים בה **בית לאומי**.

מה זה בית לאומי?

בית לאומי הוא מקום בטוח שבו העם היהודי יוכל לחיות יחד, בשפה שלו, בתרבות שלו, עם חוקים משלו – מדינה ששייכת לעם היהודי.

אדם חשוב שפעל למען הרעיון הזה היה **בנימין זאב הרצל**. הוא האמין שאם היהודים ירצו ויפעלו יחד – הם יצליחו להגשים את החלום. הוא אמר: **"אם תרצו – אין זו אגדה"**.

יהודים מכל העולם התחילו לעלות לארץ ישראל, לבנות יישובים, לשתול עצים, ללמוד עברית ולהקים מוסדות. הם עבדו קשה כדי להפוך את החלום למציאות.

בשנת **1948**, לאחר הרבה שנים של מאמצים, נוסדה **מדינת ישראל** – הבית הלאומי של העם היהודי.

ענו על השאלות:

1. נכון או לא נכון? סמנו במעגל:

א. לפני יותר ממאה שנה הייתה לעם היהודי מדינה משלו. נכון / לא נכון

ב. ציונות היא הרצון של העם היהודי לחיות בגלות. נכון / לא נכון

ג. בנימין זאב הרצל אמר: "אם תרצו – אין זו אגדה". נכון / לא נכון

ד. מדינת ישראל נוסדה בשנת 1948. נכון / לא נכון

2. השלימו את המשפטים:

א. ציונות היא אהבה ל_____ ורצון להקים בה._____

ב. בית לאומי הוא מקום שבו העם יכול לחיות יחד בשפה ו_____ משלו.

ג. בנימין זאב הרצל אמר: "_____ – אין זו אגדה".

ד. היהודים החלו לעלות לארץ ישראל, לבנות _____ וללמוד._____

3. ענו:

א. מדוע לדעתכם היה חשוב לעם היהודי שיהיה לו בית לאומי?

ב. איך לדעתכם הרגישו היהודים שחיו בגלות בלי מדינה?

ג. איזה חלק מהטקסט הכי אהבתם ולמה?

4. ציור

ציירו את המדינה כפי שהיא נראית בדמיון שלכם, עם דברים שחשובים לכם שיהיו בה.

שם: _____

תאריך: _____

המדינה שלי – בין חלום להגשמה

לפני יותר ממאה שנה, לעם היהודי לא הייתה מדינה משלו. יהודים חיו בארצות שונות בעולם, לעיתים בתנאים קשים. בהרבה מקומות הם לא הרגישו בטוחים ולא יכלו לדבר בשפתם או לחיות לפי התרבות והמסורת שלהם.

בתקופה זו נולד רעיון חשוב שנקרא **הרעיון הציוני**. ציונות היא אהבה לארץ ישראל ורצון של העם היהודי להקים בה **בית לאומי**.

מה זה בית לאומי?

בית לאומי הוא מקום בטוח שבו העם היהודי יוכל לחיות יחד, בשפה שלו, בתרבות שלו, עם חוקים משלו – מדינה ששייכת לעם היהודי.

אדם חשוב שפעל למען הרעיון הזה היה **בנימין זאב הרצל**. הוא האמין שאם היהודים ירצו ויפעלו יחד – הם יצליחו להגשים את החלום. הוא אמר: **"אם תרצו – אין זו אגדה"**.

יהודים מכל העולם התחילו לעלות לארץ ישראל, לבנות יישובים, לשתול עצים, ללמוד עברית ולהקים מוסדות. הם עבדו קשה כדי להפוך את החלום למציאות.

בשנת 1948, לאחר הרבה שנים של מאמצים, נוסדה **מדינת ישראל** – הבית הלאומי של העם היהודי.

ענו על השאלות הבאות:

1. נכון או לא נכון? סמנו במעגל:

א. לפני יותר ממאה שנה הייתה לעם היהודי מדינה משלו.	נכון לא נכון
ב. ציונות היא הרצון של העם היהודי לחיות בגלות.	נכון לא נכון
ג. בנימין זאב הרצל אמר: "אם תרצו – אין זו אגדה".	נכון לא נכון
ד. מדינת ישראל נוסדה בשנת 1948.	נכון לא נכון

2. השלימו את המשפטים:

- א. ציונות היא אהבה ל_____ ורצון להקים בה _____.
- ב. בית לאומי הוא מקום שבו העם יכול לחיות יחד בשפה ו_____ משלו.
- ג. בנימין זאב הרצל אמר: "_____ – אין זו אגדה".
- ד. היהודים החלו לעלות לארץ ישראל, לבנות _____ וללמוד _____.

3. ענו:

א. מדוע לדעתכם היה חשוב לעם היהודי שיהיה לו בית לאומי?

ב. איך לדעתכם הרגישו היהודים שחיו בגלות בלי מדינה?

ג. איזה חלק מהטקסט הכי אהבתם ולמה?

4. ציור

ציירו את המדינה כפי שהיא נראית בדמיון שלכם, עם דברים שחשובים לכם שיהיו בה

נספח 3: סיטואציות מקום המדינה

תמונה 1: הרצל וחלום המדינה

מקום: אירוע ציוני באירופה, לפני יותר ממאה שנה

דמויות: בנימין זאב הרצל, דוד (חבר ציוני), רחל (חברה ציונית)

הרצל:

"חברים, הגיע הזמן שעם ישראל יקבל בית משלו בארץ ישראל! לא נוכל להמשיך לחיות בגלות, רחוקים מהארץ שלנו."

דוד:

"אבל איך נוכל להגשים את זה?"

הרצל:

"אם נחליט כולנו לפעול יחד, עם רצון ועבודה קשה – נוכל להקים בית לאומי."

רחל:

"אני מאמינה במילים שלך, הרצל. זו תקווה גדולה לעתיד שלנו."

תמונה 2: רבנים ותמיכה ברעיון הציוני

מקום: ישיבת רבנים

דמויות: הרב אברהם יצחק הכהן קוק, התלמיד יוסף

הרב קוק:

"רבים מאתנו, הרבנים, מבינים שהציונות היא דרך להחזיר את עם ישראל לארצו ולבנות לו עתיד בטוח. כמו שאמרתי:

'הארץ הזאת היא לא רק אדמה, אלא רוח חיים לעם ישראל.'"

יוסף:

"גם אני מאמין שזה חשוב מאוד שהעם יחזור לארצו ויחיה בביטחון."

הרב קוק:

"צודק, יוסף. אפשר להיות יהודי מאמין וגם לעזור לבנות את המדינה שלנו. האמונה מחזקת אותנו לעשות טוב למען עם ישראל."

תמונה 3: חלוצים עובדים בקיבוץ

מקום: קיבוץ בעמק יזרעאל, לפני כמאה שנה

דמויות: יצחק (חקלאי), מרים (נערה צעירה)

יצחק:

"אנחנו עובדים קשה, שותלים עצים ובונים את הארץ יום אחרי יום."

מרים:

"אני רוצה שגם הילדים שלנו יגדלו כאן בבטחה ויבנו את המדינה."

יצחק:

"זו המשימה שלנו – להפוך את החלום של הרצל למציאות חיה ונושמת."

תמונה 4: הכרזת העצמאות

מקום: תל אביב, 14 במאי 1948

דמויות: דוד בן-גוריון, דני (חבר מועצת העם)

בן-גוריון:

"אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינת ישראל – מדינה יהודית עצמאית בארץ ישראל!"

דן:

"זוהי היסטוריה! סוף כל הגלות, תחילתה של מדינה חזקה ובטוחה."

בן-גוריון:

"כולנו אחראים על בניית המדינה – על השלום, הביטחון והעתיד של עמנו."

תמונה 5: ילדים חוגגים את יום העצמאות הראשון

מקום: רחוב בישראל, יום העצמאות הראשון

דמויות: יואב (ילד), נועה (ילדה), רבקה (אימא), יוסי (אבא)

יואב:

"אני כל כך שמח שהמדינה שלנו נולדה! עכשיו יש לנו בית אמיתי."

נועה:

"נחגוג ביחד, נניף דגלים ונשיר שירים של תקווה."

רבקה:

"אנחנו גאים בכם, הילדים שלנו. אתם דור העתיד של מדינת ישראל."

יוסי:

"יום עצמאות שמח, משפחה יקרה."

תמונה 6: תלמידים בכיתה לומדים על הקמת המדינה

מקום: כיתה בבית ספר

דמויות: המורה מיכל, דניאל (תלמיד), שירה (תלמידה)

המורה מיכל:

"ילדים, לדעתכם למה היה חשוב להקים מדינה לעם היהודי?"

דניאל:

"כדי שיהיה לנו מקום לשמור על השפה והתרבות שלנו."

שירה:

"כדי שנוכל לחיות כאן בשלום, בלי פחד."

המורה מיכל:

"נכון מאוד. הרבה אנשים עבדו, נלחמו והאמינו – כדי שאנחנו נוכל לגדול במדינה שלנו."

הרצל וחלום המדינה

מקום: אירוע ציוני באירופה, לפני יותר ממאה שנה
דמויות: בנימין זאב הרצל, דוד (חבר ציוני), רחל (חברה ציונית)

הרצל:

"חברים, הגיע הזמן שעם ישראל יקבל בית משלו בארץ ישראל!
לא נוכל להמשיך לחיות בגלות, רחוקים מהארץ שלנו".

דוד:

"אבל איך נוכל להגשים את זה?"

הרצל:

"אם נחליט כולנו לפעול יחד, עם רצון ועבודה קשה –
נוכל להקים בית לאומי".

רחל:

"אני מאמינה במילים שלך, הרצל. זו תקווה גדולה לעתיד שלנו".

רבנים ותמיכה ברעיון הציוני

מקום: ישיבת רבנים
דמויות: הרב אברהם יצחק הכהן קוק, התלמיד יוסף

הרב קוק:

"רבים מאתנו, הרבנים, מבינים שהציונות היא דרך
להחזיר את עם ישראל לארצו ולבנות לו עתיד בטוח. כמו שאמרתי:
'הארץ הזאת היא לא רק אדמה, אלא רוח חיים לעם ישראל'".

יוסף:

"גם אני מאמין שזה חשוב מאוד שהעם יחזור לארצו ויחיה בביטחון".

הרב קוק:

"צודק, יוסף. אפשר להיות יהודי מאמין וגם לעזור לבנות את המדינה שלנו.
האמונה מחזקת אותנו לעשות טוב למען עם ישראל".

חלוצים עובדים בקיבוץ

מקום: קיבוץ בעמק יזרעאל, לפני כמאה שנה
דמויות: יצחק (חקלאי), מרים (נערה צעירה)

יצחק:

"אנחנו עובדים קשה, שותלים עצים ובונים את הארץ יום אחרי יום".

מרים:

"אני רוצה שגם הילדים שלנו יגדלו כאן בבטחה ויבנו את המדינה".

יצחק:

"זו המשימה שלנו – להפוך את החלום של הרצל למציאות חיה ונושמת".

הכרזת העצמאות

מקום: תל אביב, 14 במאי 1948
דמויות: דוד בן-גוריון, דני (חבר מועצת העם)

בן-גוריון:

"אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינת ישראל – מדינה יהודית עצמאית בארץ ישראל!"

דן:

"זוהי היסטוריה! סוף כל הגלות, תחילתה של מדינה חזקה ובטוחה".

בן-גוריון:

"כולנו אחראים על בניית המדינה – על השלום, הביטחון והעתיד של עמנו".

ילדים חוגגים את יום העצמאות הראשון

מקום: רחוב בישראל, יום העצמאות הראשון
דמויות: יואב (ילד), נועה (ילדה), רבקה (אימא), יוסי (אבא)

יואב:

"אני כל כך שמח שהמדינה שלנו נולדה! עכשיו יש לנו בית אמיתי".

נועה:

"נחגוג ביחד, נניף דגלים ונשיר שירים של תקווה".

רבקה:

"אנחנו גאים בכם, הילדים שלנו. אתם דור העתיד של מדינת ישראל".

יוסי:

"יום עצמאות שמח, משפחה יקרה".

תלמידים בכיתה לומדים על הקמת המדינה

מקום: כיתה בבית ספר
דמויות: המורה מיכל, דניאל (תלמיד), שירה (תלמידה)

המורה מיכל:

"ילדים, לדעתכם למה היה חשוב להקים מדינה לעם היהודי?"

דניאל:

"כדי שיהיה לנו מקום לשמור על השפה והתרבות שלנו".

שירה:

"כדי שנוכל לחיות כאן בשלום, בלי פחד".

המורה מיכל:

"נכון מאוד. הרבה אנשים עבדו, נלחמו והאמינו –

כדי שאנחנו נוכל לגדול במדינה שלנו".